

Rundskriv 2024-8

Dato: 25.04.2024

Erstatter rundskriv: 2023-31

Kommentarer til regelverk - Tilskudd til siidaandeler og reinlag

Innhold

Innledning	3
Oversikt over endringer	3
Forskriftsendringer siden forrige driftsår	3
Øvrige endringer i rundskrivet.....	4
Forskriftens bestemmelser	4
§ 1. Formål	4
Kommentarer til bestemmelsen	4
§ 2. Periode for tilskuddsberegning	4
Kommentarer til bestemmelsen	5
§ 3. Generelle vilkår for tilskudd	5
Kommentarer til bestemmelsen	5
§ 4. Særskilt om reintall	7
Kommentarer til bestemmelsen	8
§ 5. Periode for tilskuddsberegning	11
Kommentarer til bestemmelsen	11
§ 6. Krav til søknaden	12
Kommentarer til bestemmelsen	12
§ 7. Særskilt driftstilskudd til ungdom	13
Kommentarer til bestemmelsen	13
§ 8. Særskilt driftstilskudd til kvinner	13
Kommentarer til bestemmelsen	14
§ 9. Etableringstilskudd	14
Kommentarer til bestemmelsen	14
§ 10. Produksjonspremie	15
Kommentarer til bestemmelsen	15
§ 11. Kalveslaktetilskudd	17

Kommentarer til bestemmelsen	18
§ 12. Ektefelle-/samboertillegg	18
Kommentarer til bestemmelsen	19
§ 13. Opplysningsplikt og kontroll.....	20
Kommentarer til bestemmelsen	20
§ 14. Innhenting av opplysninger	21
Kommentarer til bestemmelsen	21
§ 15. Retting av feilutbetalinger	21
Kommentarer til bestemmelsen	21
§ 16. Avkorting mv.....	22
Kommentarer til bestemmelsen	22
§ 17. Innkreving av tilbakebetalings- eller avkortingsbeløp	23
Kommentarer til bestemmelsen	24
§ 18. Administrasjon, klage og dispensasjon.....	25
Kommentarer til bestemmelsen	25
§ 19. Ikrafttredelse	26
Kommentarer til bestemmelsen	26

Innledning

Ordningen med tilskudd til siidaandeler og reinlag er regulert i [forskrift av 20. juni 2019 om tilskudd til siidaandeler og reinlag](#).

Oversikt over endringer

Forskriftsendringer siden forrige driftsår

§ 3 – Generelle vilkår for tilskudd

Første ledd nr. 3 har fått endret ordlyd. Vilkåret er ikke lenger knyttet opp mot ektefelle-/samboertilskuddet.

§ 6 – Krav til søknaden

Kravet om å legge ved dokumentasjon til søknaden er fjernet. Statsforvalteren innhenter nødvendige opplysninger fra offentlige myndigheter jf. § 14. Statsforvalteren kan etterspørre nødvendig dokumentasjon ved kontroll, jf. § 13.

§ 8 – Særskilt driftstilskudd til kvinner

Satsen for driftstilskudd til kvinner er økt fra 25 000 kroner til 40 000 kroner. Andre ledd har fått en presisering om at siidaandelsleders personinntekt siste skatteoppgjør legges til grunn ved vurdering av vilkår.

§ 10 – Produksjonspremie

Satsen for produksjonspremie er justert opp. Satsen er nå 39 prosent av beregningsgrunnlaget.

Det maksimale beregningsgrunnlaget for siidaandeler er økt fra 600 000 kroner til 650 000 kroner. Det utbetales altså ikke produksjonspremie til siidaandeler for avgiftspliktig salgssinntekt som overstiger 650 000 kroner.

Det stilles nå krav til at salgssinntekt av kjøtt fra rein som er slaktet på slakteri, skal være innrapportert i henhold til forskrift om rapportering av slaktet rein og lagerbeholdning for at inntekten kan inngå i grunnlag for beregning av produksjonspremien.

§ 11 – Kalveslaktetilskudd

Satsen for kalveslaktetilskudd har økt fra 500 kroner til 650 kroner per slaktet kalv.

Tidligere § 12 – Simleslaktetilskudd

Ordningen med tilskudd til simleslakt gjelder ikke lenger, og bestemmelsen er fjernet. Simleslaktetilskuddet gjaldt kun for tilskuddsåret 2022/2023. Det gis dermed ikke tilskudd for slakt av simler som er over to år dette tilskuddsåret.

Ny § 12, tidligere § 13 – Ektefelle/samboertillegg

Andre og tredje ledd har byttet plass. Begrepet «ligningsoppgjør» er erstattet med «skatteoppgjør». Endringen medfører ingen realitetsendring.

Ny § 13, tidligere § 14 – Opplysningsplikt og kontroll

Andre ledd har fått endret ordlyd. Søker plikter å gi reindriftsmyndighetene opplysninger på forespørsel. Endringen medfører ingen realitetsendring.

Ny § 14 – Innhenting av opplysninger

Reindriftsmyndighetene kan innhente opplysninger fra offentlige myndigheter i forbindelse med søknadsbehandlingen og kontroll av tilskuddsutbetalinger. Bestemmelsen hjemler retten til innhenting av opplysningene slik at det ikke lenger er nødvendig med innhenting av søkers samtykke. Bestemmelsen ble tilføyd 1. juli 2023, og vil gjelde for tilskuddsbehandlingen fra driftsåret 2023/2024.

§ 18 – Administrasjon, klage og dispensasjon

Bestemmelsen har fått med en setning som presiserer at Landbruksdirektoratet administrerer tilskuddene etter forskriften. Videre er det presisert at søknader behandles etter regelverket som var gjeldende for reindriftsåret det søkes tilskudd for.

Øvrige endringer i rundskrivet

Sideordnet rekrutteringsandel

Det er lagt til presiseringer for tilfeller med siidaandeler der det er etablert en sideordnet rekrutteringsandel. En sideordnet rekrutteringsandel har ikke en selvstendig rett til å søke om tilskudd, jf. § 3 andre ledd, men anses i tilskuddssammenheng som en del av siidaandelen og likestilles med «øvrige medlemmer». Presiseringer fremkommer i kommentarer til §§ 3, 4, 10 og 11.

Endringer som følge av digitalisering

Rundskrivet er gjennomgått som følge av digitalisering av tilskuddsordningen. Som følge av dette er det gjort enkelte endringer i rundskrivet, deriblant kommentarer til § 6. - Krav til søknaden. Søkere anmodes til å levere søknad digitalt, men har fortsatt mulighet til å levere på papirskjema dersom digital levering ikke er mulig.

Forskriftens bestemmelser

§ 1. Formål

Tilskudd til siidaandeler og reinlag skal bidra til å fremme en bærekraftig reindrift, kvalitet og produktivitet samt heve inntekten i næringen.

Kilde: [Forskrift om tilskudd til siidaandeler og reinlag](#) (Lovdata)

Kommentarer til bestemmelsen

Ingen kommentarer til bestemmelsen.

§ 2. Periode for tilskuddsberegning

Perioden for tilskuddsberegning etter denne forskriften (tilskuddsåret) er reindriftsåret, som løper fra 1. april til og med 31. mars, med mindre noe annet følger av de enkelte bestemmelsene.

Kilde: [Forskrift om tilskudd til siidaandeler og reinlag](#) (Lovdata)

Kommentarer til bestemmelsen

Med perioden for tilskuddsberegning menes den perioden grunnlaget for beregning av tilskudd skal være opparbeidet.

I følgende tilfeller gjelder andre perioder enn reindriftsåret:

- Perioden for minsteinntekt, siste kalenderår, § 3 nr. 2
- Siidaens reintall, per 31. mars i tilskuddsåret, § 4 første ledd
- Særskilt driftstilskudd til ungdom, per 1. januar i driftsåret, § 7
- Produksjonspremie, siste kalenderår, § 10 første og andre ledd
- Kalveslaktetilskudd, 15. august – 31. mars i reindriftsåret, § 11 andre ledd
- Ektefelle-/samboertillegg, siste periode for skatteoppgjør, § 12 andre ledd

§ 3. Generelle vilkår for tilskudd

Tilskudd etter denne forskriften kan innvilges til reinlag eller leder av siidaandel dersom:

1. Reinlaget eller leder av siidaandel har levert melding om reindrift for tilskuddsåret, og
2. reinlaget eller leder av siidaandel har hatt en avgiftspliktig salgsinntekt fra salg av kjøtt fra rein i eget merke på minimum 50 000 kroner eksklusiv merverdiavgift det siste kalenderåret. Inntekter fra rein som er slaktet eller omsatt utenfor Norge regnes ikke som avgiftspliktig salgsinntekt etter denne forskriften, med mindre reinen omfattes av ordningen for utenlands bearbeiding, og
3. leder av siidaandelen ikke mottar alderspensjon etter folketrygdens regler i driftsåret søknaden gjelder. I felles siidaandel kan likevel eldste ektefelle eller samboer motta alderspensjon.

Sideordnede rekrutteringsandeler kan ikke innvilges tilskudd etter denne forskriften.

Kilde: [Forskrift om tilskudd til siidaandeler og reinlag](#) (Lovdata)

Kommentarer til bestemmelsen

Første ledd nr. 1: Søker må levere melding om reindrift

I melding om reindrift (MOR) gis det opplysninger om forhold som er av betydning for vurderingen av om de reindriftspolitiske målene nås, om hvem som kan få tilskuddet og hvordan tilskuddsbeløpet skal fastsettes. Statsforvalteren kontrollerer vilkårene i forskriften opp mot opplysningene i melding om reindrift om blant annet reintall.

Både reinlag og siidaandelsleder må derfor ha levert melding om reindrift før søknad om tilskudd kan behandles. Det er også krav om at sideordnet rekrutteringsandel har levert melding om reindrift.

Første ledd nr. 2: Krav til salgsinntekt

Salgsinntekten må være avgiftspliktig

For å få tilskudd etter forskriften må søker ha hatt en avgiftspliktig salgsinntekt.

Med «avgiftspliktig salgsinntekt» menes omsetning som er avgiftspliktig etter merverdiavgiftsloven. Både levering av vare mot penger, og levering av vare mot vare (byttehandel), regnes som avgiftspliktig omsetning etter merverdiavgiftsloven. Forskriften stiller ikke krav om at merverdiavgift

faktisk er betalt.

Omsetning (avgiftspliktig salgsinntekt) er definert i merverdiavgiftsloven § 1-3 første ledd bokstav a som «levering av varer og tjenester mot vederlag».

Det er levering mot krav på vederlag som innebærer omsetning. Et forskudd på senere levering er ikke omsetning. Ensidig levering uten krav på vederlag, er heller ikke omsetning.

Det er kun salg/omsetning av reinkjøtt som skal tas med i beregningen av salgsinntekt etter § 3. Salg/omsetning av kjøtt omfatter alle inntekter fra salg av kjøtt, uavhengig av hvem som er kjøper. Salg til slakteri, salg til privatpersoner og salg til andre skal tas med i beregningsgrunnlaget etter denne bestemmelsen.

Verdien av uttak av reinkjøtt til eget bruk regnes ikke som inntekt/omsetning, og skal derfor ikke tas med i beregningen av avgiftspliktig inntekt etter denne forskriften.

Statsforvalter kan be om dokumentasjon på salgsinntekten når de finner det nødvendig for å vurdere om søker har rett på tilskuddet. Slik dokumentasjon kan være salgsbilag som viser hvilket produkt som er solgt/omsatt, salgssummen, og tidspunktet for når varen ble levert og kravet på betalingen oppstod.

Den avgiftspliktige salgsinntekten må ha vært minst 50 000 kroner siste kalenderår

Siidaandelsleder/reinlaget må ha solgt reinkjøttet i løpet av kalenderåret før han/hun søker om tilskudd. Det vil si at salg av reinkjøtt og andre produkter av rein må ha skjedd innen 31. desember kalenderåret før det søkes om tilskudd. Betalingen for reinkjøttet - enten dette skjer ved betaling med penger eller ved byttehandel - kan skje året etter.

Inntekten må gjelde salg av reinkjøtt

Det er kun inntekter fra salg av reinkjøtt som legges til grunn ved beregning av salgsinntekt etter bestemmelsen. Andre inntekter fra reindriften, som for eksempel biprodukter av rein og duodji (skinn, horn mv.) inngår ikke i beregningsgrunnlaget.

Reinen må være merket med siidaandelslederens/reinlagets merke

For siidaandeler:

I beregningsgrunnlaget for minsteinntekt inngår inntekter fra salg/omsetning av reinkjøtt som er merket med:

- siidaandelslederens eget merke og
- siidaandelsleders barns merke når barnet er under 17 år per 1. januar i søknadsåret og barnets inntekter lignes sammen med foreldrenes.

Hvis ektefeller/samboere har felles siidaandel etter reinl. § 13, er det tilstrekkelig at de samlet har en avgiftspliktig salgsinntekt fra salg av reinkjøtt i egne merker på minimum 50 000 kroner eksklusiv merverdiavgift. For eksempel kan den ene lederen sørge for oppfyllelse av hele kravet, eller inntekter fra begge ledere i sum gir salgsinntekt utover minstekravet.

Hvis siidaandelen er blitt overført i løpet av det siste driftsåret, skal kravet til minsteinntekt oppfylles av den som ledet siidaandelen ved driftsårets slutt. Tidspunktet for overføring av siidaandelen til ny leder kommer frem i statsforvalterens vedtak om godkjenning av overføring av siidaandel. Dette

betyr at inntekter fra salg av kjøtt fra rein i merket til den tidligere lederen ikke skal være med i beregningsgrunnlaget, uavhengig av når i driftsåret siidaandelen er blitt overdratt.

For reinlag:

Reinlag har kun ett reinmerke, og all rein tilhørende reinlag merkes med dette. For å få tilskudd må reinlaget ha hatt inntekt fra salg av kjøtt fra reinlagets merke på minst 50 000 kroner eksklusiv merverdiavgift.

Reinen må være slaktet og omsatt i Norge

Det er kun salgsinntekter fra rein som er både slaktet og omsatt i Norge som skal inngå i beregningsgrunnlaget. Unntak fra denne regelen er rein som omfattes av ordningen med utenlands bearbeiding, dvs. at reinkjøttet er gjeninnført etter at det er bearbeidet i utlandet. Reineier må i så fall ha vedtak fra Landbruksdirektoratet på at reinkjøttet er omfattet av denne ordningen.

Første ledd nr. 3: Siidaandelsleder må ikke motta alderspensjon

Bestemmelsen gjelder kun siidaandelsledere som søker om tilskudd. Medlemmer av reinlaget kan motta alderspensjon uten at dette får betydning for søknadsbehandlingen.

Siidaandelsleder kan ikke få tilskudd etter forskriften hvis han eller hun har mottatt alderspensjon fra NAV eller annet EØS-land mellom 1. april og 31. mars i det reindriftsåret søknaden gjelder for. Dette gjelder både ved helt og delvis uttak av alderspensjon.

For felles siidaandel kan siidaandelslederne likevel innvilges tilskudd selv om den eldste siidaandelslederen mottar alderspensjon. Tilskudd etter denne forskriften kan ikke innvilges dersom den yngste siidaandelslederen mottar slik pensjon.

Statsforvalteren innhenter opplysninger fra Skatteetaten om søker har mottatt alderspensjon i løpet av driftsåret det søkes tilskudd for.

Andre ledd: Sideordnede rekrutteringsandeler får ikke tilskudd

Sideordnede rekrutteringsandeler (reintl. § 12) har ikke en selvstendig rett på tilskudd. Inntekter fra en sideordnet rekrutteringsandel kan imidlertid inngå ved beregningen av produksjonspremie etter § 10 og kalveslaktetilskudd etter § 11 for siidaandelen den sideordnede rekrutteringsandelen er tilknyttet. Sideordnede rekrutteringsandeler anses i denne sammenheng som en del av siidaandelen, og inntekter/kalveslakt fra sideordnet rekrutteringsandel likestilles med inntekter/kalveslakt fra øvrige reineiere i siidaandelen.

§ 4. Særskilt om reintall

Det er et vilkår for å motta tilskudd at siidaens reintall per 31. mars i tilskuddsåret er i samsvar med øvre reintall fastsatt i godkjente bruksregler.

Hvis reintallet i siidaen overskrider fastsatt øvre reintall, kan leder av siidaandelen likevel få tilskudd dersom:

- a. Siidaen har utarbeidet en reduksjonsplan etter reindriftsloven § 60 tredje ledd, og siidaandelens reintall er i henhold til denne, eller
- b. Reindriftsstyret har vedtatt forholdsmessig reduksjon av reintall etter reindriftsloven § 60 tredje ledd, og siidaandelens reintall er i henhold til dette, eller

- c. statsforvalteren har fastsatt øvre reintall per siidaandel i henhold til reindriftsloven § 60 femte ledd med tilhørende forskrift, og siidaandelens reintall er i henhold til dette, eller
- d. siidaandelene i siidaen har inngått avtale om fordeling av reintall i henhold til reindriftsloven § 60 sjettede ledd, og siidaandelens reintall er i henhold til denne avtalen, eller
- e. siidaen har fastsatt øvre reintall per siidaandel i henhold til reindriftsloven § 60 fjerde ledd der summen av siidaandelens reintall ikke overskrider siidaens fastsatte øvre reintall, og siidaandelens reintall er i henhold til dette, eller
- f. siidaandelen ikke omfattes av bokstavene a–e, og ikke har økt sitt reintall fra det reintall som siidaandelen hadde i året før siidaen overskred fastsatt øvre reintall.

Kilde: [Forskrift om tilskudd til siidaandeler og reinlag](#) (Lovdata)

Kommentarer til bestemmelsen

Første ledd: Hovedregel

Bestemmelsen gjelder kun siidaandelsledere som søker om tilskudd. Det stilles ikke krav til reintall for reinlag.

Som hovedregel kan siidaandelene bare innvilges tilskudd når reintallet i siidaen de tilhører er likt eller lavere enn fastsatt øvre reintall for siidaen i godkjente bruksregler per 31. mars (ved driftsårets slutt.) Med «siida» i denne bestemmelsen menes sommersiida, dette vil ofte tilsvare sommerbeitedistriktet.

Hvis reintallet i siidaen er i samsvar med øvre reintall i bruksreglene, vil alle siidaandelene i siidaen få tilskudd så lenge de oppfyller generelle vilkår i forskriftens § 3.

Reintallet i siidaen per 31. mars i søknadsåret blir beregnet på bakgrunn av alle meldinger om reindrift fra siidaandelene i siidaen. Hovedregelen kan ikke brukes dersom enkelte siidaandeler i siidaen ikke har levert melding om reindrift. Statsforvalteren kan ikke beregne reintallet i siidaen uten å ha mottatt melding om reindrift fra alle siidaandeler og sideordnede rekrutteringsandeler i siidaen.

Andre ledd: Unntak

Hvis reintallet i siidaen overskrider det fastsatte øvre reintall i godkjente bruksregler, kan en siidaandel likevel få tilskudd hvis siidaandelen oppfyller vilkår i unntakene i § 4 andre ledd bokstav a-f.

Bokstav a – reduksjonsplan

For at siidaandelen skal få tilskudd etter dette unntaket må følgende vilkår være oppfylt:

- Det må foreligge en godkjent reduksjonsplan etter reinl. § 60 tredje ledd per 31. mars i tilskuddsåret.
- Siidaandelens reintall per 31. mars i tilskuddsåret må være i samsvar med reintall fastsatt for siidaandelen i reduksjonsplanen.

Reduksjonsplanen må være godkjent av statsforvalteren på tidspunktet for søknad om tilskudd. For å kunne bli godkjent, må reduksjonsplanen oppfylle følgende krav:

- Planen skal inneholde fordeling av reintall per siidaandel for hvert reduksjonsår.

- Sluttallet i reduksjonsplanen skal være i samsvar med øvre reintall i godkjente bruksregler.
- Alle siidaandelsledere i siidaen/distriktet må være enige i reduksjonsplanen. Dette kan dokumenteres enten ved at alle siidaandelsledere underskriver planen, eller ved at protokollen fra årsmøtet viser at alle siidaandelsledere stemte for planen. Det er ikke anledning til å lage reduksjonsplan ved flertallsvedtak. Dette er fastsatt i Høyesteretts dom av 19. desember 2019 (HR-2019-295-A).

Reduksjonen må være påbegynt i tilskuddsåret. Det betyr for eksempel at for søknader om tilskudd for driftsåret 2022/2023 må første trinn av reduksjon fullføres innen 31. mars 2023. Hvis reduksjonsplanen først løper fra 1. april 2023, kan ikke unntaket i bokstav a brukes.

Bestemmelsen kan bare brukes i den perioden reduksjonsplanen gjelder. Etter at reduksjonen er ferdig, kan ikke sluttallet i reduksjonsplanen brukes for å vurdere siidaandelen etter unntaket (se Høyesteretts dom over). I slike situasjoner skal siidaandelen vurderes etter bokstav f.

Bokstav b – pålegg om forholdsmessig reduksjon

For at siidaandelen skal få tilskudd etter dette unntaket må følgende vilkår være oppfylt:

- Siidaandelen må ha fått pålegg fra Reindrifststyret etter reinv. § 60 tredje ledd om forholdsmessig reduksjon.
- Siidaandelens reintall per 31. mars i tilskuddsåret må være i samsvar med tallet som er fastsatt for siidaandelen i pålegg om forholdsmessig reduksjon.

Bestemmelsen kan bare legges til grunn i perioden som pålegget gjelder. Etter at pålegg om forholdsmessig reduksjon er oppfylt, vil siidaandelen ikke kunne vurderes etter unntaket i bokstav b. I slike situasjoner skal siidaandelen vurderes etter bokstav f.

Bokstav c – vedtak om reintall per siidaandel

For at siidaandelen skal få tilskudd etter dette unntaket må følgende vilkår være oppfylt:

- Siidaandelen må ha fått vedtak fra statsforvalteren etter reinv. § 60 femte ledd om fastsettelse av reintall for siidaandelen.
- Siidaandelens reintall per 31. mars i tilskuddsåret må være i samsvar med tallet fastsatt for siidaandelen i statsforvalterens vedtak.

Vedtaket om reintall på siidaandelsnivå etter reinv. § 60 femte ledd er tidsbegrenset og kan maksimalt gjelde for fem år, jf. forskrift om fastsettelse av øvre reintall per siidaandel § 1. Statsforvalteren skal i vedtaket om fastsettelse av reintall oppgi hvilken periode reintallet gjelder for.

Bestemmelsen kan bare brukes i perioden som vedtaket gjelder. Etter at perioden i vedtaket er utløpt, vil siidaandelen ikke kunne vurderes etter unntaket i bokstav c. I slike situasjoner skal siidaandelen vurderes etter bokstav f.

Bokstav d – intern avtale om fordeling av reintall

For at siidaandelen skal få tilskudd etter dette unntaket må følgende vilkår være oppfylt:

- Siidaandelen må ha fått vedtak fra statsforvalteren etter reinv. § 60 femte ledd om fastsettelse av reintall for siidaandelen.
- Siidaandelen må ha inngått avtale med en eller flere andre siidaandeler i siidaen om annen

- fordeling av reintall enn i statsforvalterens vedtak.
- Summen av reintall i avtalen må være den samme som summen av siidaandelens reintall i statsforvalterens vedtak om fastsettelse av reintall.
 - Siidaandelens reintall per 31. mars i tilskuddsåret må være i samsvar med tallet fastsatt i avtalen for siidaandelen.

To eller flere siidaandeler kan inngå en forpliktende avtale om fordeling av reintall etter denne bestemmelsen. Hvis en siidaandel øker reintallet i henhold til en slik avtale vil siidaandelen fortsatt være berettiget tilskudd.

Forpliktende avtale om fordeling av reintall må være sendt til statsforvalteren innen søknadsfristen for tilskudd til siidaandeler og reinlag, som er 31. mai, jf. § 6.

Avtalen om fordeling av reintall gjelder like lenge som statsforvalterens vedtak om fastsettelse av reintall etter reinl. § 60 femte ledd. Når perioden i statsforvalterens vedtak er utløpt, vil ikke avtalen ha betydning for tilskuddsbehandlingen. Siidaandelen vil da måtte vurderes etter bokstav f.

Bokstav e – fastsatt reintall per siidaandel i bruksreglene

For at siidaandelen skal kunne få tilskudd etter dette unntaket må følgende vilkår være oppfylt:

- Siidaen må ha fastsatt øvre reintall per siidaandel i godkjente bruksregler etter reinl. § 60 fjerde ledd.
- Summen av reintall fastsatt per siidaandel må ikke overstige det totale øvre reintallet for siidaen i bruksreglene.
- Siidaandelens reintall per 31. mars i tilskuddsåret må være i samsvar med reintallet fastsatt for siidaandelen i bruksreglene.

Bestemmelsen omfatter to typer tilfeller:

- Fastsettelse av likt reintall (øvre «tak») for alle siidaandeler i distriktet.
- Fastsettelse av differensiert reintall. Dette gjøres ved at alle siidaandelsledere blir enige om fordelingen, jf. Høyesteretts dom av 19. desember 2019 (HR-2019-295-A).

Reinl. § 60 fjerde ledd er ikke en bestemmelse om reduksjon av reintall, men om fastsettelse av bestemt reintall per siidaandel. Dette reintallet gjelder helt til det blir fastsatt et nytt reintall for siidaandelen i bruksreglene, eller distriktsstyret bestemmer at det ikke lenger skal være fastsatt reintall per siidaandel.

Bokstav f – andre tilfeller

For at siidaandelen skal få tilskudd etter dette unntaket må følgende vilkår være oppfylt:

- Siidaandelen må ikke være omfattet av prosesser nevnt i bokstav a til e.
- Siidaandelen må ikke ha økt sitt reintall fra det reintall som siidaandelen hadde i året før siidaen overskred det fastsatte øvre reintall.

Vilkår om at siidaandelen ikke må være omfattet av bokstav a til e

For å kunne omfattes av unntaket i bokstav f, må siidaandelen ikke:

- Være omfattet av reduksjonsplan etter reinl. § 60 tredje ledd

- Ha gjeldende pålegg om forholdsmessig reduksjon etter reinl. § 60 tredje ledd
- Ha fått fastsatt reintall per siidaandel etter reinl. § 60 fjerde eller femte ledd

Unntaket gjelder både siidaandeler som ikke har hatt reduksjonsprosess tidligere, og siidaandeler som har hatt en reduksjonsprosess og er ferdig med denne.

Vilkår om at siidaandelen ikke må ha økt sitt reintall fra det siste året reintallet i siidaen var i tråd med øvre reintall i godkjente bruksregler

For å kunne vurdere dette vilkåret, må statsforvalteren finne ut hvilket driftsår siidaen/distriktet sist hadde et reintall i samsvar med øvre reintall i bruksreglene. Dette kan være flere år tilbake i forhold til tilskuddsåret. Siidaandelens reintall i driftsåret da siidaen/distriktet sist hadde et lovlig reintall sammenlignes med siidaandelens reintall per 31. mars i melding om reindrift for tilskuddsåret.

§ 5. Periode for tilskuddsberegning

Dersom siidaandelene har fått fastsatt et øvre reintall, og siidaandelen ikke oppfyller vilkårene om reintall i § 4 andre ledd bokstav a–e, kan leder av siidaandelen likevel få tilskudd etter følgende beregning:

- a. ved overskridelser mellom 1 og 10 rein, reduseres tilskuddet med 1000 kroner per rein som overskrider siidaandelens fastsatte reintall,
- b. ved overskridelser mellom 11 og 20 rein, reduseres tilskuddet med 2000 kroner per rein som overskrider siidaandelens fastsatte reintall,
- c. ved overskridelser mellom 21 og 30 rein reduseres tilskuddet med 3000 kroner per rein som overskrider siidaandelens fastsatte reintall.

Dersom siidaandelene ikke har fått fastsatt et øvre reintall, og siidaandelen har økt sitt reintall i strid med § 4 andre ledd bokstav f kan leder av siidaandelen likevel få tilskudd etter følgende beregning:

- a. ved økning mellom 1 og 10 rein, reduseres tilskuddet med 1000 kroner per rein som overskrider det reintall siidaandelen hadde året før siidaen overskred fastsatt øvre reintall,
- b. ved økning mellom 11 og 20 rein, reduseres tilskuddet med 2000 kroner per rein som overskrider det reintall siidaandelen hadde året før siidaen overskred fastsatt øvre reintall,
- c. ved økning mellom 21 og 30 rein reduseres tilskuddet med 3000 kroner per rein som overskrider det reintall siidaandelen hadde året før siidaen overskred fastsatt øvre reintall.

Ved overskridelser eller økning av reintallet på mer enn 30 rein kan det ikke innvilges tilskudd.

Kilde: [Forskrift om tilskudd til siidaandeler og reinlag](#) (Lovdata)

Kommentarer til bestemmelsen

Denne bestemmelsen er en unntaksregel til kravene i § 4 om reintall. Ved en mindre økning av reintall på inntil 30 rein, kan siidaandelen få innvilget tilskudd med en reduksjon. Hvor mye tilskuddet reduseres avhenger av hvor stor økningen i reintall er, og beregnes etter bestemmelsens satser.

Reduksjonen beregnes med et fast beløp per rein som overskrider enten siidaandelens fastsatte reintall (hvis siidaandelen omfattes av unntakene i § 4 andre ledd bokstav a–e) eller reintallet siidaandelen hadde året før siidaen/distriktet overskred fastsatt øvre reintall (hvis siidaandelen omfattes av unntaket i § 4 andre ledd bokstav f).

Dersom en reduksjon vil utgjøre mer enn det samlede tilskuddet, vil tilskuddsbeløpet settes til 0 kroner.

En reduksjon i tilskuddet etter denne bestemmelsen er ikke det samme som en avkortning av tilskuddet etter § 16.

§ 6. Krav til søknaden

Reinlag eller leder av siidaandel som søker tilskudd skal benytte søknadskjema fastsatt av Landbruksdirektoratet. Søknaden skal sendes til statsforvalteren i det reinbeiteområdet siidaandelen eller reinlaget tilhører.

Søknad om tilskudd må være levert innen 31. mai.

I særlige tilfeller kan statsforvalteren dispensere fra søknadsfristen.

Kilde: [Forskrift om tilskudd til siidaandeler og reinlag](#) (Lovdata)

Kommentarer til bestemmelsen

Første ledd: Søknad skal sendes på skjema fastsatt av Landbruksdirektoratet

Reinlag eller leder av siidaandel kan søke digitalt gjennom Landbruksdirektoratets digitale løsning. Søknaden mottas av statsforvalteren i det reinbeiteområdet siidaandelen eller reinlaget tilhører. For å kunne sende inn digital søknad om tilskudd må melding om reindrift være levert.

Fra driftsåret 2023/2024 er det ikke lenger krav om å legge ved dokumentasjon ved søknaden. Statsforvalteren benytter opplysninger fra melding om reindrift og opplysninger fra slakteri i Landbruksdirektoratets slaktebase ved behandling av søknaden. Disse opplysningene vil være tilgjengelige for søkere som benytter seg av den digitale løsningen. Søker må selv oppgi inntekter som ikke rapporteres fra slakteri, slik som bonus og salg til privatpersoner. Siidaandelsleder eller reinlag kan bli bedt om å dokumentere opplysningene i forbindelse med kontroll, jf. § 13.

Søkere som ikke leverer søknad digitalt kan benytte seg av eget skjema, LDIR-649 B. Dette skjemaet skal sendes til statsforvalteren i det reinbeiteområdet siidaandelen tilhører, som vil registrere søknaden i den digitale løsningen. Opplysninger om siidaandelens innrapporterte slakt fra slakteri vil ikke være tilgjengelige for søkere som ikke benytter seg av den digitale løsningen. Søkere som ønsker sine opplysninger utlevert må kontakte statsforvalteren i sitt område.

Andre ledd: Søknadsfrist

Søknadsfristen for tilskudd til siidaandeler og reinlag er 31. mai. Hvis søknaden leveres elektronisk, må den være sendt innen klokken 23:59 den 31. mai. Søknader som leveres på papirformat, må være poststemplet eller levert til statsforvalteren innen dette tidspunktet.

Tredje ledd: Dispensasjon fra søknadsfristen

Hvis siidaandelen/reinlaget av særlige grunner ikke kan sende søknad innen 31. mai, kan statsforvalteren dispensere fra søknadsfristen. Statsforvalteren skal vurdere dispensasjon fra søknadsfristen i de tilfellene en søknad er levert etter fristen. Ved vurderingen kan statsforvalteren etterspørre opplysninger fra søker om hvorfor søknaden har blitt levert etter fristen.

At noe er et «særlig» tilfelle innebærer som hovedregel at det må være helt spesielt og uvanlig. Dispensasjonsadgangen er der for å gi en sikkerhetsventil for situasjoner lovgiver ikke så for seg da den aktuelle regelen eller vilkåret ble fastsatt. Et «særlig tilfelle» kan for eksempel være sykdom, eller at siidaandelsleder eller kontaktperson for reinlaget var utsatt for en uforutsett hendelse som gjorde søker ute av stand til å få sendt inn søknaden innen fristen. Vurderingen gjøres skjønnsmessig, etter en helhetsvurdering. Tidspunkt for når sykdommen/hendelsen inntraff og omfanget av den kan ha betydning i vurderingen. Søker må så godt som mulig opplyse statsforvalteren og dokumentere årsaken til forsinkelsen, i den grad det er mulig å dokumentere.

Dersom en søker opplever problemer med den digitale søknaden, må de ta kontakt med statsforvalteren så raskt som mulig.

Alle som leverer søknad digitalt vil få en kvittering i Altinn på at søknaden er levert. Dersom søker ikke har mottatt slik kvittering bør søker ta kontakt med statsforvalteren for å undersøke om det har vært noen problemer med innleveringen.

§ 7. Særskilt driftstilskudd til ungdom

Leder av siidaandelen som er under 30 år per 1. januar i driftsåret, kan innvilges driftstilskudd på inntil 40 000 kroner. I felles siidaandel kan likevel eldste ektefelle eller samboer være over 30 år.

Kilde: [Forskrift om tilskudd til siidaandeler og reinlag](#) (Lovdata)

Kommentarer til bestemmelsen

Bestemmelsen gjelder kun for siidaandelsledere. Tilskuddet kan ikke gis til reinlag.

Formålet med særskilt driftstilskudd til ungdom er å støtte unge siidaandelsledere som er under etablering av egen drift.

Tilskuddet kan gis når søker er under 30 år pr. 1. januar det kalenderåret søknaden sendes.

Til siidaandelsledere i felles siidaandel kan tilskuddet gis selv om den eldste ektefellen eller samboeren er over 30 år, forutsatt at den yngste lederen ikke har fylt 30 år per 1. januar i det driftsåret det søkes om tilskudd for.

§ 8. Særskilt driftstilskudd til kvinner

Kvinner som står alene som leder av siidaandel og som har reindrift som hovednæring, kan innvilges særskilt driftstilskudd på inntil 40 000 kroner.

Med hovednæring menes at minst 50 prosent av siidaandelsleders personinntekt ved siste skatteoppgjør stammer fra avgiftspliktig salgsinntekt fra salg av kjøtt fra rein i eget merke. Kvinner som har vært reindriftslærling året før overtakelse av siidaandelen kan innvilges tilskudd dersom minst 50 prosent av lønnsinntekten stammer fra arbeidet som lærling dette året.

Kilde: [Forskrift om tilskudd til siidaandeler og reinlag](#) (Lovdata)

Kommentarer til bestemmelsen

Bestemmelsen gjelder kun for siidaandelsledere. Tilskuddet kan ikke gis til reinlag.

Formålet med særskilt driftstilskudd til kvinner er å støtte kvinner som står alene som leder for en siidaandel, og som har reindrift som hovednæring.

Andre ledd: Reindrift som hovednæring

Å ha reindrift som hovednæring etter bestemmelsen innebærer at minst 50 prosent av siidaandelslederens personinntekt ved siste skatteoppgjør stammer fra avgiftspliktig salgsinntekt fra salg av kjøtt fra rein i eget merke. Det er samme definisjon av salgsinntekter som følger av § 3 nr. 2. Andre inntekter fra rein, for eksempel inntekter fra skinn, horn og duodji, holdes utenfor. For eksempel vil siste skatteoppgjør for driftsåret 2023 – 2024, være fra 2022. Inntekter fra salg av kjøtt fra rein i eget merke for samme kalenderår som skatteoppgjøret legges til grunn ved vurderingen av vilkåret.

For de som har vært lærlinger skal vilkåret om hovednæring vurderes i forhold til lønn. Statsforvalteren må gjøre en helhetlig vurdering av søkers inntektsopplysninger for å avgjøre om tilskuddet skal innvilges.

§ 9. Etableringstilskudd

Person som får overdratt eller opprettet siidaandel til seg før han eller hun har fylt 35 år, kan innvilges et etableringstilskudd på inntil 120 000 kroner det første året etter overdragelsen, og inntil 100 000 kroner per år de to neste årene etter overdragelsen. Hvis siidaandelen blir overdratt til ektefeller eller samboere i fellesskap, kan likevel eldste ektefelle eller samboer være over 35 år på tidspunktet for overdragelsen.

Den som søker om etableringstilskudd er fritatt fra inntektskravet i § 3 nr. 2.

Kilde: [Forskrift om tilskudd til siidaandeler og reinlag](#) (Lovdata)

Kommentarer til bestemmelsen

Bestemmelsen gjelder kun for siidaandelsledere. Tilskuddet kan ikke gis til reinlag.

Tilskudd til etablering skal støtte reindriftsutøvere under 35 år som har fått overdratt eller fått opprettet egen siidaandel.

Første ledd: Vilkår for etableringstilskudd

Opprettelse av siidaandeler er regulert i reinkl. § 11. Overdragelse av siidaandel kan skje blant annet ved salg, arv, gave mv. og er regulert i reinkl. § 15. Det er statsforvalteren som godkjenner opprettelse og overdragelse av siidaandel. Tidspunktet for opprettelse/overdragelse av siidaandelen er den datoen som er oppført i statsforvalterens vedtak om godkjenning av opprettelsen/overdragelsen.

Kravet om at søkeren må være under 35 år gjelder tidspunktet for opprettelsen/overdragelsen av siidaandelen. Om søker fyller 35 år i løpet av de tre første årene etter opprettelsen/overdragelsen, vil han eller hun fortsatt ha rett til etableringstilskudd i år 2 og 3.

I tilfeller hvor en siidaandel overdras til ektefeller eller samboere i fellesskap, slik at det blir en felles siidaandel etter reinl. § 13, utbetales ett tilskudd. Kravet om å være under 35 år på overdragelsestidspunktet gjelder i disse tilfellene den yngste av ektefellene/samboerne.

Satsene for etableringstilskudd

Etableringstilskudd kan innvilges for de første tre årene etter overdragelsen eller opprettelsen av siidaandelen. Det kan innvilges et tilskudd på 120 000 kroner det første året etter opprettelsen/overdragelsen, og 100 000 kroner de to påfølgende årene. Satsene gjelder fra tidspunkt for opprettelsen/overdragelsen, ikke fra første gang det søkes om tilskuddet.

Andre ledd: Fritak fra inntektskravet i § 3 første ledd nr. 2

Søker kan få etableringstilskudd selv om han eller hun ikke har hatt en avgiftspliktig salgsinntekt på minst 50 000 kroner det siste kalenderåret. Unntaket gjelder kun etableringstilskudd. Søker har ikke rett til andre tilskudd dersom inntektskravet ikke er oppfylt.

§ 10. Produksjonspremie

Reinlag eller leder av siidaandel kan innvilges produksjonspremie på inntil 39 prosent av avgiftspliktig salgsinntekt eksklusiv merverdiavgift av kjøtt og andre avgiftspliktige salgsinntekter fra rein tilhørende reinlaget eller siidaandelsleder det siste kalenderåret.

For øvrige reineiere i siidaandel beregnes produksjonspremien av salgsinntekter av kjøtt og andre salgsinntekter fra rein tilhørende reineierne i siidaandelen det siste kalenderåret.

Salgsinntekt av kjøtt fra rein som er slaktet på slakteri skal være innrapportert i henhold til [forskrift om rapportering av slaktet rein og lagerbeholdning](#) for at dette kan inngå i grunnlag for beregning av produksjonspremien.

Salg av livdyr, og frakt- og slaktekostnader inngår ikke som grunnlag for beregningen av produksjonspremien.

Inntekter fra rein som er slaktet eller omsatt utenfor Norge regnes ikke som avgiftspliktig salgsinntekt etter første punktum, med mindre reinen omfattes av ordningen med utenlands bearbeiding.

Det utbetales ikke produksjonspremie for avgiftspliktig salgsinntekt som overstiger 650 000 kroner per siidaandel og 1 250 000 kroner per reinlag.

Landbruksdirektoratet kan dispensere fra inntektsgrensen i sjette ledd ved avvikling av en siidaandel, der hele flokken slaktes.

Kilde: [Forskrift om tilskudd til siidaandeler og reinlag](#) (Lovdata)

Kommentarer til bestemmelsen

Beregningsgrunnlaget for produksjonspremie for siidaandelsleder og reinlag

Formålet med produksjonspremien er å premiere innsats, produksjon og videreforedling i næringa.

Bestemmelsen skiller mellom inntektene til siidaandelsleder/reinlag og inntektene til øvrige reineiere i siidaandelen som skal inngå i beregningsgrunnlaget for produksjonspremien.

Inntektene må være avgiftspliktige

Det er kun avgiftspliktige salgsinntekter som inngår i beregningsgrunnlaget for produksjonspremien for siidaandelsleder og reinlag. Hva som er avgiftspliktige salgsinntekter, er beskrevet i kommentaren til § 3 første ledd nr. 2.

Inntektene må stamme fra rein

Etter § 3 er det kun salg av reinkjøtt som skal inngå i beregningen av salgsinntekt. I beregningen av produksjonspremien inngår også salg/omsetning av andre produkter av rein, slik som for eksempel skinn, duodji av horn, bein mv.

Inntekter fra salg av egne kunstverk laget av rein er ikke avgiftspliktige, jf. merverdiavgiftsloven § 3-7 nr. 4, og inngår derfor ikke i beregningen av siidaandelsleders/reinlagets inntekter.

Andre typer inntekter som ikke stammer fra produksjon og videreforedling av rein, jf. formålet med bestemmelsen, slik som turisme, utleie av kjørerein, eller inntekter fra jakt/fiske eller bærplukking i reinbeiteområder, inngår heller ikke i beregningsgrunnlaget for produksjonspremien. Det samme gjelder salg av livdyr, frakt- og slaktekostnader.

Inntekt fra rein slaktet på slakteri

For at salgsinntekt av kjøtt fra rein som er slaktet på slakteri kan inngå i grunnlaget for produksjonspremie, må dette være innrapportert i henhold til kravene i forskrift om rapportering av slaktet rein og lagerbeholdning. Det er aktøren som kjøper reinen for slakting fra reieneier som skal rapportere. Dette vil i hovedsak være slakteri eller videreforedler.

Salgsinntekter av kjøtt fra rein som er slaktet på slakteri vil være forhåndsutfylt og tilgjengelige i den digitale søknaden. Disse opplysningene hentes fra slaktebasen. Dersom søker oppdager feil i de forhåndsutfylte opplysningene, må de kontakte slakteri/videreforedlingsbedrift som har innrapportert dem slik at de kan rette opp i feilen.

Beregning av produksjonspremie for øvrige reieneiere i siidaandel

For øvrige reieneiere i siidaandel beregnes produksjonspremien av salgsinntekter av kjøtt og andre salgsinntekter fra rein tilhørende reieneierne i siidaandelen det siste kalenderåret. Også her legges det til grunn at det med salgsinntekter menes levering av varer mot krav på vederlag. Inntekter fra sideordnet rekrutteringsandel tilknyttet siidaandelen kan inngå i beregningen av produksjonspremie på lik linje med øvrige reieneiere.

For øvrige reieneiere i siidaandelen stilles det imidlertid ikke krav til at salgsinntektene skal være avgiftspliktige. Grunnen til at det ikke stilles slikt krav til de øvrige reieneierne, er at også de reieneierne som ikke omfattes av plikten til å beregne og betale merverdiavgift, skal kunne tas med i inntektsgrunnlaget.

Produksjonspremie beregnes av netto salgsinntekt

Produksjonspremien beregnes av netto salgsinntekt, det vil si reieneiers oppgjørpris eksklusiv merverdiavgift. Dette ble presisert i Prop. 77 S, punkt 7.4.3 a. Det er prisen etter fradrag for slakte- og fraktkostnader som danner grunnlaget for produksjonspremien.

Salgsinntektene må være opparbeidet i siste kalenderår

Salgsinntekten må være opparbeidet det siste kalenderåret. Det vil si at leveringen av reinkjøtt og andre produkter av rein må ha skjedd innen 31. desember året før søknadsåret, selv om betalingen – enten dette skjer ved betaling med penger eller ved byttehandel - først finner sted året etter.

Dokumentasjon på at inntekten er opparbeidet

Statsforvalteren kan be om dokumentasjon på salgsinntektene i forbindelse med kontroll av opplysningene i søknaden. Dokumentasjonen bør vise hvilket produkt som er solgt/omsatt, og tidspunktet for når varen ble levert og betalt – eventuelt at selger har krav på betaling på et senere tidspunkt.

For inntekter fra slakteri innhenter statsforvalteren opplysninger som er rapportert inn til Landbruksdirektoratet. Prisen slakteriet har betalt for kjøp av rein, og øvrige opplysninger om tidspunkt for salget vil komme frem av disse. For inntekter som stammer fra reineieres private salg av produkter av egen slaktet rein, eller rein slaktet av slakteri og solgt privat, kan salgsbilag dokumentere salgsinntekten.

For inntekter fra øvrige reineiere som ikke er avgiftspliktige, må siidaandelsleder kunne sannsynliggjøre overfor statsforvalteren at salgsinntekter stammer fra salg og at prisen som er oppgitt er riktig.

Reinen må være slaktet og omsatt i Norge

Inntekter fra rein som er slaktet og/eller omsatt utenfor Norge inngår ikke i beregningsgrunnlaget for produksjonspremien. Inntekter fra slik slakt/omsetning regnes ikke som avgiftspliktig salgsinntekt etter forskriften. Bestemmelsen gjelder både rein som er slaktet i Norge og omsatt i utlandet, og rein som er slaktet i utlandet.

Unntaket her er rein som omfattes av ordningen med utenlands bearbeiding. For mer informasjon om ordningen vises til Landbruksdirektoratets nettsider [her](#).

Sats og øvre inntektsgrense for produksjonspremie

Satsen for produksjonspremie er inntil 39 prosent av den samlede inntekten som inngår i beregningsgrunnlaget over. Det beregnes ikke produksjonspremie for inntekt utover øvre grenser for inntekt, henholdsvis 650 000 kroner for siidaandeler og 1 250 000 kroner for reinlag, jf. sjette ledd.

Dispensasjonsadgang

Når en siidaandel avvikles, og hele reinflokken slaktes, kan Landbruksdirektoratet avgjøre at det skal utbetales tilskudd også for salgsinntekt som overstiger den grensen som er fastsatt i sjette ledd.

En siidaandel anses avviklet når den er oppløst uten at ansvaret er overført til en annen. Dette følger av reinl. § 16 første ledd. I tillegg er det et vilkår etter denne forskriften at hele reinflokken i siidaandelen er slaktet, det vil si både rein som tilhører siidaandelsleder og andre medlemmers rein.

Melding om avvikling skal sendes til statsforvalteren, jf. reinl. § 16 tredje ledd.

§ 11. Kalveslaktetilskudd

Reinlag eller leder av siidaandel kan innvilges kalveslaktetilskudd på inntil 650 kroner per kalv som er slaktet og innrapportert i henhold til [forskrift om rapportering av slaktet rein og lagerbeholdning](#). Slaktingen må være utført ved slakteri som har tatt i bruk optisk lengdemåling av reinslakt.

Tilskuddet kan innvilges for kalver slaktet i perioden 15. august–31. mars.

Kalveslaktetilskuddet kan også innvilges for kasserte kalver og kalver som tapes som følge av radioaktivitetstiltak.

Kilde: [Forskrift om tilskudd til siidaandeler og reinlag](#) (Lovdata)

Kommentarer til bestemmelsen

Formålet med kalveslaktetilskuddet er å stimulere til at en større del av kjøttproduksjonen foregår på kalv.

Kalveslaktetilskudd innvilges til siidaandelsleder for de kalvene som er slaktet i siidaandelen/reinlaget og sideordnet rekrutteringsandel tilknyttet siidaandelen.

Første ledd: Vilkår for kalveslaktetilskudd

Kalveslaktetilskudd gis bare for kalver som er slaktet av godkjent slakteri og innrapportert til Landbruksdirektoratet. Liste over godkjente reinslakterier finnes på [Mattilsynets nettsider](#).

Slakteriene må oppfylle krav til rapportering i [rapporteringsforskriften](#) §§ 4 og 5, der kravet til bruk av optisk lengdemåling er ett av vilkårene.

Innrapporterte opplysninger fra slakteri om antall slaktede kalv vil være forhåndsutfyllt og tilgjengelige i den digitale søknadsløsningen.

Tredje ledd: Tilskudd til kasserte og tapte kalver

Enkelte ganger er kalven i så dårlig forfatning ved slakt, at den blir kassert. Det vil si at reieneier ikke får noe pris fra slakteriet for kalven. Det gis kalveslaktetilskudd også for slike kalver, fordi tilskuddet stimulerer reieneiere å slakte ut dårlige kalver i stedet for å beholde dem gjennom vinteren.

Tidligere har det vært noe tvil om når kalven kan anses for å være «kassert». Avtalepartene ble enige om at begrepet «kassert kalv» i forskriften omfatter alle kalv som blir kassert av Mattilsynet på slakteriene, jf. punkt 3.2.2 i reindrifftsavtalen for 2021/2022.

Det ytes kalveslaktetilskudd også for kalver som tapes som følge av radioaktivitet.

§ 12. Ektefelle-/samboertillegg

Der begge ektefeller/samboere utøver aktiv reindrift i samme siidaandel, og begge står som leder av siidaandelen, kan siidaandelen innvilges et ekstra driftstilskudd på inntil 30 000 kroner. Det er ikke et vilkår at begge ektefellene/samboerne har eget merke.

Hvis begge ektefellene/samboerne eier rein er det et vilkår at begge eier rein i siidaandelen de er ledere for. I driftsåret ekteskapet/samboerskapet er inngått, kan statsforvalteren dispensere fra dette kravet.

Ektefelle-/samboertillegg kan ikke innvilges dersom en av ektefellene/samboerne ved siste skatteoppgjør hadde en personinntekt utenfor reindriften på mer enn 250 000 kroner. Godtgjørelse for verv i reindriftnæringen regnes i denne sammenheng som inntekt fra reindriften.

Kilde: [Forskrift om tilskudd til siidaandeler og reinlag](#) (Lovdata)

Kommentarer til bestemmelsen

Bestemmelsen gjelder kun for siidaandelsledere. Tilskuddet kan ikke gis til reinlag.

Formålet med ektefelle- og samboertillegget er å støtte den familiebaserte reindriften samt bidra til å øke inntektsgrunnlaget i næringen ved å legge til rette for deltakelse av begge ektefeller/samboere på like vilkår.

Krav om inntektsbegrensning på 250 000 kroner for hver av ektefeller/samboere sikrer at begge utøver aktiv reindrift, og ikke jobber fulltid et annet sted med reindrift som ren hobbyvirksomhet.

Første ledd: Krav til utøvelse av aktiv reindrift

Ektefeller/samboere må utøve aktiv reindrift i samme siidaandel

Begrepet «utøve aktiv reindrift i samme siidaandel» betyr at siidaandelsleder og ektefelle/samboer må ha tilknytning til driften i den siidaandelen som søker om tilskudd. Det er kun siidaandeler der begge ektefeller/samboere står registrert som ledere av siidaandelen, som kan få ektefelle-/samboertillegg.

Reindriften må utøves i «samme siidaandel». Søker kan ikke være leder av en siidaandel, samtidig som han eller hun er engasjert som dreng i en annen siidaandel gjennom hele driftsåret.

Ektefelle/samboer trenger ikke å ha eget merke

Det er ikke et krav om at ektefelle/samboer har eget merke. Hvis begge har eget merke og eventuelt rein, er det likevel et krav om at begge eier rein i samme siidaandel, jf. andre ledd.

Andre ledd: Krav om å eie rein i samme siidaandel

For å kunne få ektefelle-/samboertillegg må begge ektefellene/samboerne eie rein i samme siidaandel. Dette gjelder kun hvis begge ektefeller/samboere har rein i eget merke. Etter at ordningen ble endret til å utelukkende gjelde ektefeller/samboere som begge er leder av samme siidaandel, vil vilkåret automatisk være oppfylt, da det ikke er lov å eie rein i flere enn en siidaandel, jf. reinl. § 10 tredje ledd.

Dispensasjonsadgang

I driftsåret ekteskapet/samboerskapet er inngått kan statsforvalteren dispensere fra kravet om å eie rein i samme siidaandel.

Tidspunkt for når et samboerskap anses å være inngått fremkommer av reinl. § 13. Etter bestemmelsens tredje ledd anses to ugifte personer som lever sammen for å være samboere dersom de:

1. har eller har hatt felles barn,
2. tidligere har vært gift med hverandre, eller

3. har levd sammen i ekteskapslignende forhold i to år.

Det kan kreves at overføring av reinmerke godkjennes av merkenemnda før reinen kan flyttes over til den felles siidaandelen på tvers av reinbeiteområder. Reinen overføres dessuten vanligvis etter at driftsåret er avsluttet, altså etter 1. april. Det kan derfor være urimelig i slike situasjoner å kreve at reinen overføres samtidig som ekteskapet/samboerskapet inngås.

Statsforvalteren må vurdere om det skal innhentes dokumentasjon som kan bekrefte opplysningene, og hva slags dokumentasjon som eventuelt skal innhentes fra søker. Slik dokumentasjon kan være bekreftelse fra folkeregisteret på ekteskap/felles adresse og det siste skatteoppgjøret.

Tredje ledd: Begrensning i inntekt

Hvis en av ektefellene/samboerne har personinntekt utenfor reindriften på mer enn 250 000 kroner i sist mottatte skatteoppgjør, er ikke vilkåret for å få tilskuddet til stede. Med siste skatteoppgjør menes det som foreligger på søknadstidspunktet. For eksempel vil siste skatteoppgjør for søknad for driftsåret 2022 – 2023, være 2021.

Godtgjørelse for verv i reindriftnæringen regnes her som inntekt i reindriften, og holdes utenfor denne beregningen.

Eksempler på verv i reindriftnæringen:

- medlem av Reindriftsstyret/Reindriftenes Utviklingsfond
- medlem i Merkenemnda
- medlem i Klagenemnda for merkesaker
- medlem i distriktsstyret
- medlem i rovviltnemnd eller rådgivende kontaktutvalg for rovviltsaker i fylket/landet
- medlem i styret i NRL
- Beredskapsutvalget

Statsforvalteren kan gi nærmere veiledning om hvilke godtgjørelser som skal regnes som inntekt fra reindriften.

§ 13. Opplysningsplikt og kontroll

Mottakere av tilskudd etter denne forskriften plikter å gi alle opplysninger som reindriftsmyndighetene finner nødvendig for å kunne forvalte tilskuddordningene, eller for å kunne oppfylle reindriftsavtalen.

Reindriftsmyndighetene fører tilsyn med at utbetalinger av tilskudd er riktige. På forespørsel plikter søkeren å utlevere all bokføring, korrespondanse og opptegnelser som vedkommer tilskuddet. For virksomheter som er pålagt revisjonsplikt kan reindriftsmyndighetene kreve revidert regnskap.

Kilde: [Forskrift om tilskudd til siidaandeler og reinlag](#) (Lovdata)

Kommentarer til bestemmelsen

Etter forskriften § 13 første ledd har tilskuddsmottakere, både reelle og potensielle, en plikt til å gi reindriftsmyndighetene de opplysningene som myndigheten ber om i forbindelse med sin forvaltning av ordningen. Med reindriftsmyndighet menes statsforvalteren, Landbruksdirektoratet og Landbruks-

og matdepartementet. Bestemmelsen skal forstås slik at reindriftsmyndighetene bare kan kreve opplysninger som er relevante for saksbehandlingen.

Reindriftsmyndighetene vil normalt be tilskuddsmottaker om å fremskaffe opplysninger og dokumentasjon, for å bidra til å opplyse egen sak. Dersom tilskuddsmottaker ikke gir de opplysningene som etterspørres, må reindriftsmyndighetene avgjøre saken ut fra de opplysningene og den dokumentasjonen som er tilgjengelig.

§ 14. Innhenting av opplysninger

I forbindelse med søknadsbehandling og kontroll av tilskuddsutbetalinger kan reindriftsmyndighetene innhente opplysninger fra offentlige myndigheter.

Kilde: [Forskrift om tilskudd til siidaandeler og reinlag](#) (Lovdata)

Kommentarer til bestemmelsen

Statsforvalteren har i forbindelse med saksbehandlingen og kontroll behov for å innhente opplysninger fra offentlige myndigheter som gjelder søkeren. For eksempel gjelder dette inntektsopplysninger fra Skatteetaten og innrapporterte opplysninger fra slakteri. Denne bestemmelsen hjemler retten til å innhente disse opplysningene uten å måtte innhente samtykke fra søker. Bestemmelsen gjelder opplysninger som ikke hentes fra søkeren etter § 13. Opplysningene som innhentes kan utelukkende benyttes til søknadsbehandling og kontroll av tilskuddsutbetalinger.

I forbindelse med saksbehandlingen innhentes det opplysninger fra blant annet:

- Landbruksregisteret
- Melding om reindrift
- Slaktebasen
- Skatteetaten
- Kontakt- og reservasjonsregisteret

Siidaandelsleder eller kontaktperson har selv mulighet til å endre kontaktinformasjon, eller reservere seg mot digital kommunikasjon med det offentlige ved å logge seg inn i Kontakt- og reservasjonsregisteret.

§ 15. Retting av feilutbetalinger

Reindriftsmyndighetene kan rette feil i utbetalt tilskudd, enten ved etterbetaling eller krav om tilbakebetaling av tilskudd fra tilskuddsmottaker.

Kilde: [Forskrift om tilskudd til siidaandeler og reinlag](#) (Lovdata)

Kommentarer til bestemmelsen

Bestemmelsen presiserer at reindriftsmyndighetene kan rette feil utbetalt tilskudd. Reindriftsmyndigheten kan i slike tilfeller enten kreve tilbake tilskudd som er utbetalt for mye, eller etterbetale tilskudd som er utbetalt for lite.

Bestemmelsen gjelder både tilfeller hvor den faktiske utbetalingen ikke samsvarer med det tilskuddsbeløpet som er oppgitt i vedtak, og tilfeller hvor utbetalingsvedtaket senere viser seg å bygge på feil opplysninger, som har ført til en feilutbetaling.

Tilskudd som er utbetalt med et for lite beløp rettes ved at reindriftsmyndighetene etterbetaler det manglende beløpet til tilskuddsmottaker. Tilskuddsmottaker vil få en orientering fra reindriftsmyndighetene når dette er gjort.

For mye utbetalt tilskudd kan kreves tilbake fra tilskuddsmottaker hvis reindriftsmyndighetene etter en konkret vurdering finner det rimelig. I en slik vurdering vil hensynet til at tilskuddet er utbetalt veies mot hensynet til at beløpet skal korrigeres. Hvis tilskuddsmottaker skjønnte eller burde ha skjønnt at utbetalingen var feil, skal det mye til for at tilskuddet ikke kreves tilbake.

Dersom reindriftsmyndighetene oppdager at det opprinnelige tilskuddsvedtaket bygger på feil opplysninger, eller tilskuddsbeløpet er feil i forhold til opplysningene, må reindriftsmyndighetene vurdere omgjøring av vedtaket etter forvaltningsloven § 35. Dersom det vurderes omgjøring av vedtaket til ugunst for søker, må søker varsles for å kunne uttale seg om saken. Tilskuddsmottaker vil da motta et vedtak om omgjøring sammen med kravet om tilbakebetaling.

§ 16. Avkorting mv.

Dersom tilskuddsmottaker uaktsomt eller forsettlig har gitt feil eller mangelfulle opplysninger i søknaden som har eller ville ha dannet grunnlag for en urettmessig utbetaling av tilskuddet, kan hele eller deler av tilskuddet avkortes.

Dersom tilskuddsmottaker uaktsomt eller forsettlig driver eller har drevet sin virksomhet i strid med lover og forskrifter for reindriftsnæringen, kan hele eller deler av tilskuddet holdes tilbake inntil forholdet er rettet. Er det ved overtredelsen av slikt regelverk utvist grov uaktsomhet eller forsett, kan hele eller deler av tilskuddet avkortes.

Kilde: [Forskrift om tilskudd til siidaandeler og reinlag](#) (Lovdata)

Kommentarer til bestemmelsen

Generelt om avkorting

Avkorting innebærer at reindriftsmyndighetene foretar en reduksjon i tilskuddet som søker i utgangspunktet oppfylte vilkårene for å motta.

Et overordnet mål med bestemmelse om avkorting er å skjerpe søkerens aktsomhet ved utfyllingen av søknaden. Avkorting har ikke er pønalt formål og anses derfor ikke som straff.

Søkere som selv melder fra til statsforvalteren om at han eller hun har gitt feil opplysninger, vil som hovedregel ikke får avkortet tilskuddsbeløpet.

Første ledd: Avkorting ved feilopplysninger i søknaden

Etter § 16 første ledd kan tilskuddet avkortes hvis den som har rett på tilskuddet uaktsomt eller forsettlig har gitt feil eller mangelfulle opplysninger i søknaden, og disse opplysningene har eller ville ført til at tilskuddet ble utbetalt med for høyt beløp.

En uriktig opplysning (feilopplysning) foreligger når det som er ført opp i søknaden ikke er i samsvar med de faktiske forhold.

Feilopplysningen må i tillegg ha eller kunne ha gitt mer tilskudd enn tilskuddsmottaker har rett på.

Tilskuddsmottaker må ha handlet uaktsomt eller forsettlig

Tilskuddsmottaker må ha gitt feilopplysningene «uaktsomt eller forsettlig». Dette innebærer at det ikke kan avkortes i tilskuddet hvis feilopplysningene ble gitt i aktsom god tro, det vil si der han eller hun ikke forsto eller burde forstått at opplysningene i søknaden var feil.

Forsett beskriver den skyldformen som foreligger når det bevisst eller med vilje gis feil opplysninger. Uaktsomhet er en form for skyld som innebærer at man har opptrådt i strid med det en alminnelig fornuftig person ville ha gjort i en tilsvarende situasjon.

Siidaandelsleder eller reinlaget er den som er nærmest til å kjenne til de forholdene det spørres etter i søknadsskjemaet og i forbindelse med søknadsbehandlingen, og som regel vet eller bør han/hun vite om opplysningene som gis er riktige eller ikke. Hvis vedkommende har problemer med å forstå hva det spørres etter i søknadsskjemaet, bør han eller hun kontakte statsforvalteren for å avklare dette i god tid før fristen.

Avkortingens størrelse

Reindriftsmyndighetene kan avkorte «hele eller deler av tilskuddet». Etter forvaltningspraksis avkortes tilskuddsbeløpet med et beløp tilsvarende økningen i tilskudd feilopplysningen ville ført til.

Andre ledd første punktum: Tilbakehold av tilskudd ved brudd på regelverk for reindriften

Bestemmelsen gjelder tilfeller der tilskuddsmottaker driver eller har drevet sin virksomhet i strid med lover eller forskrifter for reindriftsnæringen. Slikt regelverk vil typisk være reindriftsloven med tilhørende forskrifter, andre forskrifter om tilskudd etter reindriftsavtalen, og dyrevelferdsloven med tilhørende forskrift. Formålet er å hindre at ulovlig virksomhet støttes.

Bestemmelsen får anvendelse når myndighetene som forvalter det aktuelle regelverket har fattet et vedtak der det er konstatert at vedkommende har brutt dette regelverket ved uaktsomhet eller forsett. I slike tilfeller kan reindriftsmyndighetene holde tilbake tilskuddet til siidaandeler og reinlag inntil forholdet er rettet.

Når vedkommende har rettet opp forholdet og innrettet sin drift slik at den er blitt lovlig, kan reindriftsmyndighetene ikke lenger holde tilskuddet tilbake. Tilskuddet blir utbetalt så snart reindriftsmyndighetene får opplysninger om at forholdet er rettet.

Andre ledd andre punktum: Avkorting av tilskudd ved grove brudd på regelverk for reindriften

Bestemmelsen er forbeholdt de grovere tilfeller av regelverksbrudd. Når myndigheten for det aktuelle regelverket har konstatert at vedkommende har brutt regelverket ved grov uaktsomhet eller forsett, kan det avkortes i tilskuddet til siidaandeler og reinlag selv om det ulovlige forholdet har blitt rettet.

§ 17. Innkreving av tilbakebetalings- eller avkortingsbeløp

Reindriftsmyndighetene kan kreve tilbakebetalt differansen mellom utbetalt beløp og berettiget tilskudd som følge av vedtak om tilbakebetaling etter § 15 eller avkortning etter § 16. Differansen kan også motregnes i senere tilskuddsutbetalinger.

Krav fra reindriftsmyndighetene kan motregnes i tilskuddsutbetalinger til tilskuddsmottakeren.

Dersom tilskuddsmottakeren ikke var i aktsom god tro om utbetalingen, kan reindriftsmyndighetene kreve renter fra det tidspunkt kravet om tilbakebetaling er kommet fram til mottaker. Ved grov uaktsomhet eller forsett kan reindriftsmyndighetene kreve renter fra tidspunktet da det urettmessige tilskuddet ble utbetalt. Rentefoten skal settes lik den rentefot som til enhver tid er fastsatt av Finansdepartementet i medhold av [§ 3 i lov 17. desember 1976 nr. 100 om renter ved forsinket betaling m.m.](#)

Kilde: [Forskrift om tilskudd til siidaandeler og reinlag](#) (Lovdata)

Kommentarer til bestemmelsen

Bestemmelsen gir regler for innkrevingen av tilskudd når det er fattet vedtak om tilbakekreving og/eller avkortning i henhold til §§ 15 og 16.

Når statsforvalteren har fattet vedtak om at avkortingsbeløpet og/eller det feilutbetalte tilskuddet skal kreves tilbake, kan kravet motregnes i senere utbetalinger av tilskudd til siidaandeler og reinlag, eller i andre tilskuddsutbetalinger som tilskuddsmottaker har krav på.

Etter andre ledd i bestemmelsen kan også andre krav som reindriftsmyndighetene måtte ha mot siidaandelsledere og reinlag motregnes i retten til tilskudd etter denne forskriften.

Det er statsforvalteren og/eller Landbruksdirektoratet som vurderer om beløpet skal kreves tilbake ved bruk av motregning. Tilskuddsmottaker vil i slike tilfeller få skriftlig beskjed om at hele eller deler av beløpet blir motregnet i tilskuddsmottakers krav på tilskudd.

Hvis det ikke erklæres motregning for hele tilbakebetalingskravet, vil tilskuddsmottaker få tilsendt en faktura som skal benyttes ved tilbakebetalingen.

Renter

I § 17 tredje ledd er det åpnet for at det kan ilegges renter ved krav om tilbakebetaling.

Det ilegges ikke renter hvis tilskuddsmottaker var i aktsom god tro om utbetalingen, dvs. der han eller hun ikke forsto eller burde forstått at utbetalingen var feil.

Hvis tilskuddsmottakeren forsto eller burde forstått at utbetalingen var feil, kan renter ilegges fra det tidspunktet han eller hun mottok kravet om tilbakebetaling. I denne vurderingen legges det vekt på hva en alminnelig aktsom person i samme stilling og situasjon forsto eller burde forstått.

Hvis tilskuddsmottaker har utvist grov uaktsomhet eller forsett i forbindelse med søknaden eller utbetalingen, kan renter ilegges fra det tidspunktet tilskuddet ble utbetalt. Tilskuddsmottaker har utvist grov uaktsomhet når han eller hun har handlet sterkt bebreidende; det dreier seg om et markert avvik fra alminnelig handlemåte for en alminnelig aktsom person i samme stilling og situasjon. Hvis tilskuddsmottaker har handlet bevisst eller med vilje, foreligger forsett.

Krav om renter etter § 16 tredje ledd fastsettes av Landbruksdirektoratet.

Størrelsen på renten fastsettes i henhold til lov om renter ved forsinket betaling § 3.

§ 18. Administrasjon, klage og dispensasjon

Landbruksdirektoratet administrerer tilskuddene etter denne forskriften. Statsforvalteren fatter vedtak om tilskudd. Søknader skal behandles etter regelverket som var gjeldende for reindriftsåret det søkes tilskudd for. Statsforvalterens vedtak kan påklages til Landbruksdirektoratet etter [lov 10. februar 1967 om behandlingsmåten i forvaltningssaker \(forvaltningsloven\)](#).

Landbruksdirektoratet kan i særlige tilfeller dispensere fra forskriftens bestemmelser.

Vedtak fattet av Landbruksdirektoratet i henhold til denne forskriften kan påklages til Landbruks- og matdepartementet etter [lov 10. februar 1967 om behandlingsmåten i forvaltningssaker \(forvaltningsloven\)](#).

Kilde: [Forskrift om tilskudd til siidaandeler og reinlag](#) (Lovdata)

Kommentarer til bestemmelsen

Første ledd: Administrasjon og regelverk

Bestemmelsen fastsetter Landbruksdirektoratets rolle med administrasjon av tilskuddene. Statsforvalteren er første instans i saker om tilskudd, og behandler og fatter vedtak. Statsforvalterens vedtak kan påklages til Landbruksdirektoratet. Etter forvaltningsloven § 32 første ledd bokstav a skal klagen fremsettes for det forvaltningsorganet som har fattet vedtaket, det vil si statsforvalteren. Statsforvalteren skal vurdere klagen først. Hvis statsforvalteren tar klagen til følge og endrer vedtak i favør av søkeren, stopper saken der. Hvis statsforvalteren velger å opprettholde sitt vedtak, blir klagen oversendt til Landbruksdirektoratet, som treffer endelig vedtak i saken, jf. forvaltningsloven § 33 andre ledd.

Søknader skal behandles etter regelverket som var gjeldende for reindriftsåret det søkes tilskudd for. Forskriften endres vanligvis 1. juli hvert år som følge av reindriftsavtalen, og er ment å gjelde for fremtidige reindriftsåre. Dette kan for eksempel føre til situasjoner der satsene for enkelttilskudd endres før alle tilskuddssøknader er behandlet. Bestemmelsen fastsetter at selv om det kommer endringer i forskriften, er det den forskriften som var gjeldende for reindriftsåret det søkes tilskudd for som skal benyttes.

Andre ledd: Dispensasjon fra forskriftens bestemmelser

Statsforvalteren har særskilt hjemmel til å innvilge dispensasjon i to tilfeller: Søknadsfrist jf. § 6 fjerde ledd, eller vilkår om å eie rein i samme siidaandel i ektefelle-/samboertillegget jf. § 12 andre ledd.

Landbruksdirektoratet har særskilt hjemmel til å innvilge dispensasjon etter § 10 syvende ledd fra inntektsgrensen ved beregning av produksjonspremie, og denne bestemmelsen i § 18 som gjelder alle forskriftens bestemmelser. Det er i første omgang statsforvalteren som førsteinstans i tilskuddsbehandlingen som vurderer behovet for dispensasjon, men Landbruksdirektoratet avgjør om det skal innvilges hvis det gjelder dispensasjon der statsforvalter ikke har hjemmel til å gi dette.

Hvis siidaandelen eller reinlaget ikke oppfyller vilkårene for å motta tilskudd, kan det vurderes dispensasjon etter forskriftens § 18 andre ledd.

Dispensasjon kan bare gis i særlige tilfeller og kun for ett tilskuddsår om gangen. Landbruks- og matdepartementet har oppstilt noen vurderingsmomenter som skal brukes i vurderingen om dispensasjon skal innvilges eller ikke. Vurderingsmomentene er:

- forhold som anføres til grunn for dispensasjonen ligger utenfor siidaandelslederens/reinlagets kontroll, og
- manglende tilskudd vil vanskeliggjøre videre drift av siidaandelen, og
- dispensasjon ikke vil gå ut over formålet med forskriften. I dette ligger at det ikke kan gis dispensasjon fra enkelte krav, for eksempel fra kravet om levering av melding om reindrift, definisjoner eller fastsatte tilskuddssatser. Dispensasjon fra krav som er satt av hensyn til bærekraftig reindrift (for eksempel reintall) vil måtte gis etter en strengere vurdering enn dispensasjon fra andre bestemmelser i forskriften (for eksempel minsteinntekt i tilfeller der slakting har vært umulig på grunn av forhold som ikke ligger på siidaandelslederens side)

Dispensasjonsbestemmelsen praktiseres strengt, og det skal mye til for at dispensasjon innvilges. Selv om det foreligger et «særlig tilfelle», kan sakens forhold til forskriftens formål tilsi at dispensasjon ikke bør innvilges i den konkrete saken.

De aller fleste forhold som angår siidaandelens drift, slik som siidaandelens reintall, slakting, gjeting osv. anses som hovedregel for å være innenfor siidaandelslederens/reinlagets kontroll. Avtalepartene har uttalt at klimatiske forhold (generelt vanskelige driftsforhold mv.) i utgangspunktet ikke omfattes av dispensasjonsadgangen. Akutte uforutsette hendelser som drukning, snøskred, akutt sykdomsutbrudd og lignende anses å ligge utenfor siidaandelslederens/reinlagets kontroll.

§ 19. Ikrafttredelse

Forskriften trer i kraft 1. juli 2019. Samtidig oppheves [forskrift 19. juni 2012 nr. 592](#) om tilskudd til siidaandeler og tamreinlag.

Kilde: [Forskrift om tilskudd til siidaandeler og reinlag](#) (Lovdata)

Kommentarer til bestemmelsen

Ingen kommentarer.